

Obduksjon: Den siste legeundersøkelsen

Hvorfor obdusere?

• Sikre dødsårsaken.

Hva døde pasienten av egentlig, var diagnosen riktig? Noen ganger kan dødsårsaken være ukjent, for eksempel der dødsfallet kom så brått på at det ikke var tid til å gjøre tilstrekkelige undersøkelser.

• Hensyn til pårørende.

For pårørende kan obduksjon gi viktige tilleggsopplysninger, selv når dødsårsaken synes klar. Fikk avdøde riktig behandling? Hadde avdøde andre sykdommer som kan være av betydning for familien?

• Sikre kvalitet.

Legene, sykehuset og samfunnet må forsikre seg om at pasientbehandlingen holder god nok kvalitet og få tilbakemelding dersom noe må forbedres. Obduksjonene gir verdifull kunnskap som kommer hele helsevesenet – og andre pasienter – til gode.

• Kunnskap om nye sykdommer.

Obduksjon har lagt grunnlaget for vår viten om sykdommene og nye sykdommer oppdages jevnlig. Kugalskap, AIDS og Alzheimers demens er noen eksempler.

• Overvåke helsetilstanden i befolkningen.

Hvert år brukes millioner av kroner til ulike forebyggende helsetiltak. At dette ikke er bortkastede penger, burde dokumenteres gjennom en høy obduksjonsandel i befolkningen. Dessverre er antall obduksjoner i dag for lavt til å kunne dokumentere effekten av forebyggende helsepolitikk.

Kan avdøde synes etter obduksjon?

Ja. Når den avdøde ligger kledd og pyntet i kisten, vil sårene fra obduksjonen vanligvis ikke være synlige.

Blir begravelsen forsinket?

Nei. Obduksjonen tar bare et par timer og forsinker ikke gravlegging.

Kan pårørende kreve obduksjon?

Ja og Nei. Obduksjon kan bare rekvireres av lege eller politi, men pårørendes ønsker etterkommes så sant det er kapasitet. Ved dødsfall utenfor sykehus kan pårørende henvende seg til legevaktslege eller fastlege.

Koster obduksjonen noe?

Nei, ikke for de pårørende. Trygden dekker alle utgifter, også ved dødsfall utenfor sykehus.

Kan pårørende nekte obduksjon?

Ja. Men man kan gjerne be om tid til å tenke seg om eller diskutere i familien hvis man er i tvil. Selv om tidspunktet for avgjørelsen kan føles vanskelig, er de fleste pårørende i etterhånd glad for at de fikk et klart svar om dødsårsaken og behandlingen.

Får pårørende vite resultatet?

Ja, absolutt! Pårørende kan få resultatet forklart av fastlege eller sykehuslege. Noen ganger kontakter pårørende patologen direkte. Pårørende har ikke krav på utlevering av hele rapporten. Taushetsplikten gjelder også etter død og det kan være opplysninger som avdøde ikke ville skulle bli kjent. Dette må vurderes av avdødes lege i hvert enkelt tilfelle.

Må man vente lenge på svaret?

Svartiden varierer. Noen ganger er det mulig å få et fullstendig svar med en gang etter obduksjonen. Andre ganger kan det ta 1-2 måneder før svar på spesialundersøkelser foreligger.

I tillegg til praktiske oppgaver ved obduksjon, samarbeider preparantene nært med begravningsbyråene og står for pynting og nedlegging i kiste. Bente og Martin er preparanter ved Ahus.

Hva skjer ved obduksjonen?

Obduksjon utføres av lege (patolog) og en medhjelper (preparant). Kroppen undersøkes grundig utvendig og innvendig. Legemet åpnes og de indre organer og hjernen undersøkes.

Det tas ut små vevsbiter fra organene for undersøkelse i mikroskop. Noen ganger tas også prøver til medikamentanalyser eller påvisning av bakterier. Når undersøkelsen er ferdig føres organene tilbake i kroppen og åpningene lukkes.

Hva skjer med vevsprøvene?

Små vevsbiter som tas ut til videre undersøkelse blir tatt vare på ved patologiavdelingen. Av og til vil det være nødvendig å bevare større deler eller hele organer for grundigere undersøkelse. Disse organene kan da ikke legges tilbake i kroppen, men blir i ettertid kremert. Asken blir nedsatt på anonym minnelund.

For mer informasjon:
se http://www.ahus.no/stream_file.asp?iEntityId=13684 og
<http://legeforeningen.no/id/52644.o>